

29.11.2023

O projekcie „Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka”

W dniach 20-23 listopada 2023 roku cztery studentki filologii polskiej Uniwersytetu Wileńskiego: Justyna Tankeliun, Dominyka Matuliauskaitė, Karolina Bartoško i Beata Gulbicka wraz z wykładowczynią – autorką niniejszego tekstu wzięły udział w pierwszym etapie projektu *Kobieca strona poezji, czyli przez wiersze do języka*.

Projekt jest realizowany przez Stację PAN w Rzymie, wspólnie z Instytutem Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych Uniwersytetu „La Sapienza”, Centrum Polonistycznym Uniwersytetu Wileńskiego, Katedrą Polonistyki i Przekładu na Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym imienia Łesi Ukrainki i [Instytutem Badań Literackich PAN](#) w ramach programu Promocji Języka Polskiego ([NAWA - Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej](#)).

W projekcie biorą również udział studenci i wykładowcy trzech powyżej wymienionych uniwersytetów.

I etap projektu odbył się w Rzymie i był realizowany w kilku miejscach.

Pierwszego dnia w Stacji PAN w Rzymie odbyły się warsztaty przekładowe „*Nic dwa razy*”. O *istocie i praktyce tłumaczenia*, które dla studentów poprowadził wybitny

włoski polonista prof. Andrea Ceccherelli z Uniwersytetu Bolońskiego, m.in. tłumacz poezji Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, Jana Twardowskiego, Zbigniewa Herberta i innych oraz autor książki o Wisławie Szymborskiej. Na marginesie należy wspomnieć, że prof. Andrea Ceccherelli jest autorem monografii poświęconej Piotrowi Skardze (*Od Suriusa do*

Skargi. Studium porównawcze o “Żywotach świętych”, 2003). Zajęcia z prof. Ceccherellim były dla studentów świetną okazją do zapoznania się z warsztatem tłumacza literackiego lub jego doskonalenia. Podczas warsztatów studenci z trzech krajów nie tylko wysłuchali wykładu, ale również sami dokonali próby porównania

tłumaczeń wierszy Szymborskiej w językach: włoskim, litewskim i ukraińskim. Ćwiczenia te pozwoliły dostrzec, jak wielka jest rola tłumacza w przekładzie literackim i jak odmiennie może być interpretowany przez różnych tłumaczy ten sam utwór poetycki. Dodatkową atrakcją warsztatów była wizyta naukowców – badaczy twórczości Szymborskiej z Polski: prof. Teresy Walas, prof. Michała Rusinka, prof. Wojciecha Ligęzy i prof. Tomasza Bilczewskiego, którzy przybyli do Rzymu, by wziąć udział w międzynarodowej konferencji poświęconej Wisławie Szymborskiej.

W drugiej połowie dnia uczestnicy projektu udali się na Uniwersytet „La Sapienza”, by uczestniczyć w otwarciu międzynarodowej konferencji naukowej „Szymborska e” i wystawy „Szymborska e il mondo-collage” w MLAC-Museo Laboratorio d’Arte

Contemporanea. Na otwarciu przybyli liczni goście, którzy wypełnili salę. Jednym z elementów programu była recytacja przez uczestników projektu *Kobieca strona poezji* - studentów włoskich i ukraińskich wiersza Szymborskiej *Utopia* po polsku, włosku i ukraińsku.

W drugim dniu projektu uczestnicy udali się do siedziby włoskiego [Radio Kaos Italy](#), gdzie uczestniczyli w warsztatach podcastowych. Młodzi i bardzo entuzjastyczni założyciele i pracownicy [Radia Kaos Italy](#) dzielili się własnym doświadczeniem w zakresie tworzenia podcastów, w tym też od strony technicznej. Po części teoretycznej zrealizowano podcasty z trzema studentkami z Włoch, Litwy i z Ukrainy. Warsztaty w radiu odbyły się z udziałem niezastąpionej tłumaczki, pani Mart Koral.

Po południu uczestnicy projektu mieli wycieczkę po Rzymie polskimi śladami, którą poprowadził Maciej Mroczkowski. Podczas kilkugodzinnej wycieczki zwiedziliśmy przede wszystkim główne obiekty związane z historią i kulturą Polski, m. in. kościół św. Andrzeja na Kwirynale, w którym znajdują się relikwie św. Stanisława Kostki, zobaczyliśmy tablicę Cypriana Kamila Norwida przy Via Sistina 123, dotarliśmy do pałacu Palazetto Zuccari, do którego prowadzą Schody Hiszpańskie. W pałacu tym mieszkała królowa Polski Marysieńka - Maria Kazimiera de la Grange d’Arquien (1674-1696), żona Jana III Sobieskiego. Następnie przeszliśmy uliczką Via dei Condotti, przy której znajduje się słynna kawiarnia Caffè Greco – miejsce spotkań literatów, w tym literatów polskich i dotarliśmy do viale Adamo Mickiewicz. Wycieczka zakończyła się na wzgórzu, gdzie z Terraza del Pincio można było podziwiać piękny Piazza del Popolo i panoramę Wiecznego Miasta - jeden z najpiękniejszych widoków Rzymu. Bardzo dziękujemy za świetnie przemyślaną trasę i niezwykle interesującą narrację przewodnika wycieczki, pana Macieja, podczas której studenci nie tylko mogli podziwiać piękno Wiecznego Miasta, ale też poznać miejsca, w których przebywali i tworzyli najwięksi pisarze polscy.

W ostatnim dniu projektu uczestnicy udali się do Instytutu Polskiego w Rzymie (Istituto Polacco di Roma), którego siedziba znajduje się w Palazzo Blumenstihl przy Via Vittoria Colonna 1. Należy dodać, że od 2019 r. w tymże pięknym pałacu wybudowanym w końcu XIX wieku w stylu neorenesansowym mieści się Ambasada Republiki Litewskiej w Republice Włoskiej.

Gości konferencji przywitała dyrektor Instytutu Polskiego w Rzymie Adrianna Siennicka. Uczestnicy projektu mogli wysłuchać referatów i dyskusji znanych włoskich i polskich badaczy twórczości Wisławy Szymborskiej: prof. Wojciecha Ligęzy, prof. Tomasza Bilczewskiego, prof. Giovanni Tomassucci, prof. Luci Bernardiniego, prof. Sergia Maifredi,

najwybitniejszego włoskiego polonisty prof. Luigiiego Marinello z Uniwersytetu „La Sapienza” oraz wspaniałej prof. Moniki Woźniak z tegoż uniwersytetu – członkini komitetu naukowego konferencji „Szymborska e” oraz jednej z inicjatorek projektu „Kobieca strona poezji”, wybitnej tłumaczki literatury polskiej na język włoski i literatury włoskiej na język polski, m.in autorki przekładów na język polski dzieł Umberta Eco, Oriany Fallaci i Andrei Camilleriego i na język włoski wierszy Jana Brzechwy, Juliana Tuwima i innych.

Udział studentek Centrum Polonistycznego Uniwersytetu Wileńskiego w międzynarodowym projekcie *Kobieca strona poezji* był nie tylko przygodą intelektualną i szansą na uczestnictwo w największych uroczystościach organizowanych w Roku Wisławy Szymborskiej, ale także możliwością wizyty na „La Sapienza” - jednym z największych i najstarszych uniwersytetów włoskich oraz okazją do nawiązania kontaktów i integracji ze studentami z Włoch i Ukrainy.

Kolejnym etapem projektu *Kobieca strona poezji* będą tłumaczenia wierszy Wisławy Szymborskiej wykonane przez uczestników projektu oraz ich publikacja.

Podziękowania

W imieniu studentek oraz własnym pragnę bardzo serdecznie podziękować Pani Dyrektor Stacji Naukowej PAN w Rzymie (*Accademia Polacca*), Agnieszce Stefaniak-Hrycko za koordynację projektu oraz za opiekę podczas naszego pobytu w Rzymie. Dziękujemy prof. Andrei Ceccherellemu za niezwykle interesujące warsztaty. Szczególne podziękowanie składamy inicjatorce wielu

pomysłów Pani Profesor Monice Woźniak z Uniwersytetu „La Sapienza” w Rzymie, dzięki której ten pobyt był bardzo treściwy i bogaty w wydarzenia intelektualne.

Słowa wdzięczności kierujemy również do Pań: Małgorzaty Błaszczak i Katarzyny Ellert ze Stacji Naukowej PAN w Rzymie, za opiekę oraz za piękne fotorelacje z realizacji projektu, a także Pani Profesor Switlanie Suchariowej z Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki za współpracę w ramach projektu.

Regina Jakubėnas

Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego

Więcej o projekcie:

<https://>

rzym.pan.pl/kobieca-strona-poezji-czyli-przez.../

<https://www.facebook.com/accademia.polacca/>

Fot. Regina Jakubėnas

Linki:

- <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/kobieca-strona-poezji-czyli-przez-wiersze-do-jezyka,1850/details>

Słowa kluczowe: NAWA, Promocja Języka Polskiego, warsztaty, Kobieca strona poezji, projekt

Autor: Regina Jakubenas